

Cuối năm kể chuyện ao làng

Tác Giả: Nguyễn Đăng Tuấn
Thứ Bảy, 06 Tháng 2 Năm 2010 06:02

Tổn ngàn xưa, nhà gổ lim, ao sâu trâu nái... là biểu tượng của sự giàu có.

Ở nông thôn, ao gắn liền với văn hoá làng quê. Bên bờ ao, phong cảnh lý tưởng là những khóm tre, bãi trúc với "ngõ trúc lao xao". Là nơi tình yêu đôi trai thanh gái lịch trong tiếng vi vu của tiếng sáo và tiếng trắng nghiêng nghiêng chèo ngói.

Ao cũng đã đi vào ca dao, ngôn ngữ "Ta với ta tắm ao ta; Dù trong dù đục ao nhà vẫn hơn" hay "Mặt giết máu đào hơn ao nước lã". Ao có những cô Tấm, cô Tiên hái sen, giặt lụa, hình dáng yêu kiều xoã mái tóc dài bóng bệ như mây như khói soi bóng xuống làn nước trong xanh. Ở sân chùa, ao là nơi tắm thanh sen, sủng, nơi "Cá nghe kinh" lồng lộng chờ mặt ngày hoá và nước Phở...

Quê tôi nhà nào cũng vậy đều có một cái ao ngay trước hiên nhà để tiện cho việc giặt giũ, rửa ráy. Thôi thì tắm gội đều đặn ao. Các chị tôi thường ra cửa ao để soi bóng bãi ngày trước làm gì có giếng. Nhà nào có là phong lưu lắm.

Ngày tôi còn bé, bờ ruộng một cây đào bên bờ ao, Dường như cảnh đào có cái cửa ao bóng tre be bé. Tết hoa đào nở hàng cửa một góc trời. Hoa in bóng xuống làm nước ao hồng lên đẹp như tranh vẽ.

Có thể nói ao là thể "bất ly nhà" của người nông dân bởi sự tiện ích của nó. Tôi ăn uống tắm giặt... thì gì cũng cần đến ao. Rồi khi khách đến chơi nhà chớ xa không tiện thì thì tắm rửa xuống một lúc thì nào cũng bắt đầu dăm chú cá mè, cá chép để đãi khách. Một câu vui dân gian nói về cái ao cá: "*Chèo ng mây khi khách đến chơi nhà, với thi đi về chèo thi xa; ao sâu cá lớn khôn chài lưới; vớt n rờng rào thi a khó đui gà*". Cái ao có tầm quan trọng là vậy.

Cuối năm kể chuyện ao làng

Tác Giả: Nguyễn Đăng Tuấn

Thứ Bảy, 06 Tháng 2 Năm 2010 06:02

Tôi cũng đã đi nhĩu vùng quê. Hĩu nhĩu ấ đĩu trên đĩu t nĩu c nĩu cũng đĩu có ao. Nhĩu ng vùng nào đĩu t chĩu t ngĩu ấ đĩu, nhà nhà san sát thì đành chĩu u chĩu khi đã có khoĩu ng đĩu t trĩu ng thĩu nào cũng đào ao thĩu cá cho bĩu ng đĩu c.

Khi nhĩu ng nĩu đào hé nĩu là ngĩu ấ đĩu dân quê chuĩu n bĩu tát ao bĩu t cá đĩu đón Tĩu t. Cá thĩu ng đĩu c thĩu là giĩu ng cá mè, cá chép, cá trĩu m, cá trôi. Nhĩu ng loĩu i nĩu đĩu nuĩu i loĩu i mau loĩu n. Nhĩu t là giĩu ng cá trĩu m cĩu, mĩu t loĩu i phĩu ăn có tiĩu ng. Thĩu rau cĩu xuĩu ng là lên ăn rào rào. Loĩu i nĩu rĩu t đĩu câu nĩu cũng thĩu ng bĩu mĩu y cĩu u nhĩu c ấ quê nhĩu chúng tôi câu trĩu m.

Bĩu giĩu thì tát ao đĩu dĩu hĩu n vì có máy bĩu m. Chĩu mĩu y tiĩu ng là ao đã cĩu n. Ngày trĩu c thĩu ng phĩu i tát bĩu ng gĩu u sòng. Cái gĩu u đã đi vào câu hát dân ca: "*Hĩu i cô tát nĩu c mĩu t mình; Cho tôi múc vĩu i chung tình sách đôi,*" hay "*Hĩu i*

cô tát nĩu c bên đĩu; sao cô múc ánh trăng vàng đĩu đi

". Tát gĩu u sòng cũng phĩu i quen và khĩu e. Liên tĩu c gĩu p ngĩu ấ đĩu xuĩu ng kéo nhĩu ng gĩu u nĩu c nĩu ng trĩu. Mĩu t cái ao bình thĩu ng cũng mĩu t cĩu buĩu i, có khi cĩu ngày.

Cuối năm kể chuyện ao làng

Tác Giả: Nguyễn Đăng Tân

Thứ Bảy, 06 Tháng 2 Năm 2010 06:02

Mặc dù môt là vỹ nhng thích nhôt là khi ao đã cón. Nhìn nhng chú cá chép trng nõn nà có cái đuôi đo đ, cá trm đen trũi vùng vỹ tung tóe bùn nõc mà sng c môt. Không phĩ i tĩ cá đũ u lỹ, chĩ chĩ nhng con to, còn lĩ thĩ tiĩ p dành đĩ n tĩ sang năm.

Tát ao trũc tĩ còn là đũ p đũ đũc ăn ngon. Ao nào cũng có rĩ t nhiũ u tôm tép, cua c và c nhng loĩ cá nhĩ khác. ỹ quẽ ngày trũc quanh năm cĩ m ăn chĩ toàn đũ a muĩ i chĩ lỹ đầu ra cá tôm. Đũng ruũng tuy nhiũ u cá nhng không có tiĩ n đũ mà mua, vì thũ lũ trũ con khi nói đũ n tát ao đũ a nào mà chĩ háo hĩc.

Tĩ t ỹ quẽ bao giũ nĩ cá kho cũng là món chánh. Bũy giũ ỹ Hà Nũ i, đũ u tháng, đũ u năm rĩ t kiẽng cá mè chĩ ỹ quẽ không bao giũ phân biĩt. Ba Mũ i, Mũ ng Mũ t cá mè vũ n đũ a lên cúng và ăn ngon lành. Thũ mà có thũ y rĩ i ro hay xũ quũ y gì đũ. Chúng tũ vũ n cũ lũ n, vũ n cũ hũc hành tiĩ n tũ i.

Kho đũc nũ cá ngon là mũ t kũ công. Thũ ng thì cá đũc làm sũ ch sau đó cho nõc vào luũc

Cuối năm kể chuyện ao làng

Tác Giả: Nguyễn Đăng Tân

Thứ Bảy, 06 Tháng 2 Năm 2010 06:02

chín rổ i dĩa nĩa c dĩa u đi. Tiếp theo là cho riêng cho mĩa vào dĩa i nĩa sau đó xếp nhúng khúc cá lên trên. Rồi còn phải cho muối thì nào là vĩa, nĩa u nĩa c hàng ra sao cho dĩa p... Cá kho xong mùi riêng mùi mĩa thơm lừng. Nhúng khúc cá phải có màu mĩa, rĩa n chĩa c nhĩa gĩa, xếp ra có khi còn gĩa y cĩa dĩa...

Quê hĩa ng là vĩa y, chĩa dĩa n giĩa n là mái rĩa m mái rĩa "Qua bao mĩa a nĩa ng mà thành", là nĩa cá kho đón Tết, là nhĩa ng hĩa t thĩa c, cĩa khoai, cái ao, con cá. Ai chĩa có nhĩa ng tuĩa i thĩa tĩa i dĩa pĩa nĩa "bĩa ao iĩa bĩa c đá tiĩa ng ai cĩa i". Dù có đi xa ngàn dặm thì ngày tết vĩa n ngong ngóng nhìn vĩa. Tâm hĩa n mĩa i con ngĩa i giàu có cũng bĩa t dĩa u tĩa nhĩa ng dĩa u giĩa n dĩa mà thiêng liêng đó.

Và tôi cũng vĩa y, ngày xa quê, gĩa n tết là nhĩa dĩa n ngày tát ao bĩa t cá. Trong thĩa m sâu cĩa a tâm hĩa n vĩa n có mĩa t góc riêng giành cho nĩa i bĩa ao có nhiĩa u kĩa niĩa m. Tôi vĩa n nhĩa nhĩa in cái ngày chia tay dĩa i gĩa c cây Hĩa i Đĩa ng bên bĩa ao nhà bĩa n, trong tiĩa ng cá quĩa y lĩa p lánh ánh trắng, tôi tĩa m biĩa t bĩa n bè dĩa mà ra trĩa n. Ra đi khi mùa xuân đang tràn dĩa y và không gian ngĩa p tràn hoa đào dĩ dĩa ng pháo nĩa.

Tết cĩa dĩa thành tâm hĩa n mĩa i con ngĩa i. Cũng nhĩa mùa xuân dĩa c bĩa t dĩa u bĩa ng nhĩa ng hĩa t mĩa a và tĩa nhĩa ng chĩa i non lĩa c biĩa c.

Nguyễn Đăng Tân